

ŞEYTANIN GÖR DEDIĞİ

Aydınlık Gazetesi, 5 Ekim 2020

Yıldırım Koç

İşverenler ne istiyor? Hazine ve Maliye Bakanlığı ne vaat ediyor? Şeytan neyi "GÖR" diyor?

Hazine ve Maliye Bakanı tarafından 29 Eylül 2020 günü açıklanan Yeni Ekonomi Programı'nda "İstihdam ile İlgili Politika ve Tedbirler" başlığı altında şunlar yazmaktadır: "Kovid-19 salgını sonrası ihtiyaç duyulan uzaktan çalışma dahil, mevzuatta tanımlanan ancak uygulama alanı bulamayan esnek çalışma biçimlerinin uygulanabilirliğini artırmaya yönelik ikincil mevzuat çalışmaları tamamlanacaktır."

"Mevzuatta tanımlanan ancak uygulama alanı bulamayan esnek çalışma biçimleri" ne ola ki?

Bu konularda başvurulacak kaynak, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'dur (TİSK).

TİSK'in 28 Aralık 2019 günü toplanan 27. Olağan Genel Kurulu'na sunulan çalışma raporu (s.25-26) işverenlerin hangi alanlarda "esneklik" istediklerini sıralıyor. Tabii, işverenler için **esneklik** düzenlemelerinin, işçiler için **hak kaybı** anlamına geldiğini unutmayalım.

KIDEM TAZMİNATINA ÇOKLU SALDIRI

TİSK, "Belirli süreli iş sözleşmesinin (...) yapılması ve (...) yinelenmesi halinde objektif kriterlerin aranmamasına imkan tanınmalıdır," diyor. Bu talebin, belirli süreli iş sözleşmelerinin işverenler tarafından kullanılmasının yaygınlaştırılmasıyla, kıdem tazminatını, ihbar tazminatını, iş güvencesini ve işe iade davası açma haklarını tümüyle ortadan kaldırdığını özellikle Haziran ayında İstihdam Kalkanı Programı tartışmaları kapsamında birçok kez yazmıştım.

TİSK, "Deneme süresinin bireysel iş sözleşmeleri ile 3 ay, toplu iş sözleşmeleri ile 12 ay olarak düzenlenmesine imkan tanınmalıdır," demektedir. İşveren, deneme süresi içindeki işçiyi, hiçbir gerekçe göstermeksizin işten çıkarabilir. Deneme süresinin 3 ay ve 12 aya çıkarılması, işçinin iş güvencesini olduğu kadar, kıdem tazminatını da ortadan kaldıracaktır. İşverene tanınan esneklik, işçinin hakkına büyük darbe indirecektir.

DENKLEŞTİRME VE TELAFİ ÇALIŞMASI

TİSK, "Denkleştirme süresi 4 aya uzatılmalı ve tarafların anlaşması koşulu kaldırılmalıdır" ve "Toplu iş sözleşmeleri ile denkleştirme süresi 6 aya uzatılabilir," demektedir. Denkleştirme, fazla çalışma ücreti ödememenin en önemli aracıdır ve işverenlere büyük bir esneklik tanımaktadır. Denkleştirme süresinin bugünkü 2 aydan 4 aya çıkarılması ve işçi onayının zorunluluğunun kaldırılması, işverenlere büyük bir esneklik sağlayacak, işçileri önemli bir haktan mahrum bırakacaktır.

TİSK, "Telafi çalışması yapılacak süre 2 aydan 6 aya çıkartılmalı, işçi onayı aranmamalı, çalışılmayan cumartesi günlerinde günlük çalışma süresini aşmamak üzere telafi çalışması yaptırılabilir," demektedir. Telafi çalışması yaptırılacak süre zaten kısa bir süre önce 4 aya çıkarıldı. Cumartesi günleri de telafi çalışması yaptırılabilmesi de önemli bir işçi hakkı gaspı olacaktır.

KİSMİ SÜRELİ ÇALIŞMA VE İŞÇİ KİRALAMA

TİSK, "Kısmi süreli çalışmalarda, fazla sürelerle çalışma ve fazla çalışma yasakları kaldırılmalıdır," demektedir. İşverenlere bu alanda sağlanacak esnekliğin işçiler açısından olumsuz sonuçlarına geçen Cumartesi günü yazımda değinmişim.

TİSK, "Çağrı üzerine çalışmada asgari yirmi saatlik çalışma süresi gibi uygulamayı zorlaştıran kriterler hafifletilmelidir," demektedir. Çağrı üzerine çalışma, kısmi süreli çalışmanın işçi aleyhinde düzenlenmiş bir biçimdir. İşçi, ancak kendisine ihtiyaç duyulduğunda işe çağrılmaktadır. Bu konuda iş

Kanununda yer alan işçi lehine kısıtlayıcı bir düzenleme de kaldırılarak, işverenlere bu çalıştırma biçiminin kullanılmasında tam bir esneklik sağlanması istenmektedir.

TİSK, “Özel istihdam büroları aracılığıyla kurulan ödünç iş ilişkisine yönelik kanun ile getirilen konu ve süre sınırlamaları kaldırılmalıdır,” demektedir. Özel istihdam büroları aracılığıyla işçi kiralama bazı kısıtlamalar vardır. TİSK, bu kısıtlamaların kaldırılmasını, işverenler açısından tam bir esnekliğin getirilmesini istemektedir.

Programda belirtilen tedbirler arasında (sayıları milyonları bulan) yabancı kaçak işçilikle mücadele konusunda bir önlemin yer almaması da büyük bir eksiklik.